ఉంఛవ్రవాసు

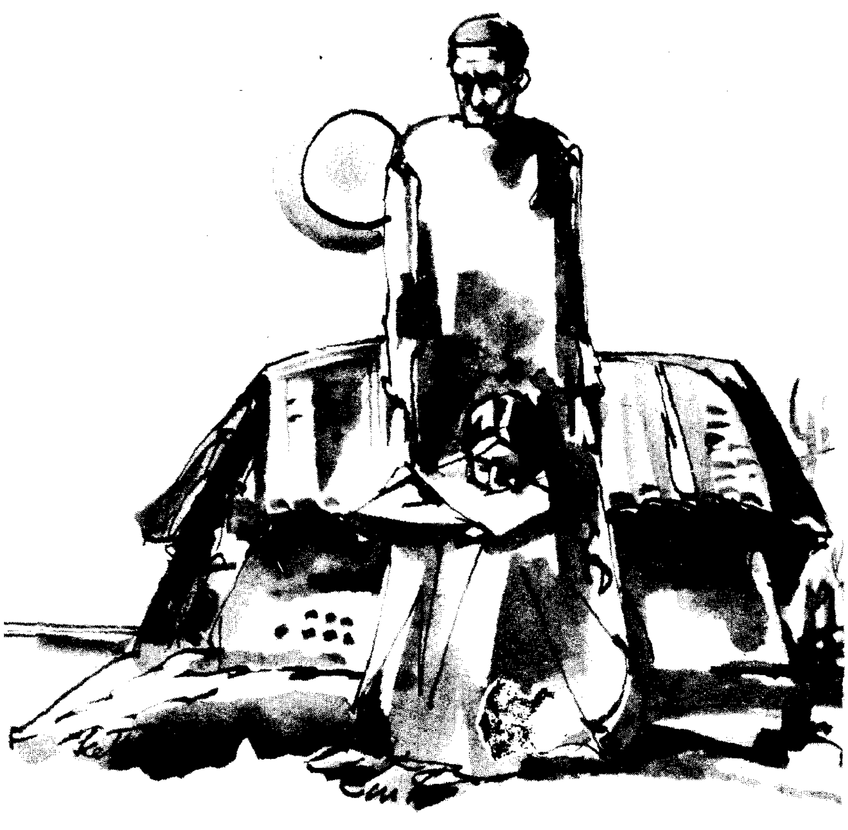

భాగవతుల లలితశర్మ

రోజంతా లోకానికి తన వెలుగుని, వేడినీ ధారపోసి అలిసిపోయిన సూర్యుడు పడమటి కొండల్లోకి జారి పోతూన్న వేళ, రోజంతా తన శక్తిని శ్రమని ఆఫీసుకి ధారపోసిన సూర్యనారాయణగారు కూడా అలసిన ముఖంతో ఇంటి దారి పట్టేరు. బొత్తిగా ఓపిక లేని ఆయన కాళ్ళు అడుగు ముందుకెయ్యడానికి ఏమాత్రం సహకరించడంలేదు. కాని ఎలాగో అలాగ యీ శరీరాన్ని ఇంటికి జేరవెయ్యక తప్పదు కదా! పరధ్యాన్నంగా నడుస్తూన్న ఆయన పక్క నుంచి రిక్షా ఒకటి రివ్వున దూసుకుపోయింది. 'నయం కదూ! కాస్తలో తప్పింది.' తల పక్కకి తిప్పి చూసేరు సూర్యనారాయణగారు. ఆ రిక్షాలో పోతూన్న అదృష్టవంతుల్ని తల్చుకొని ఆయన మనసు బాధగా మూలిగింది ఒక్క క్షణం.

తనుకూడా అలా రిక్షాలో హాయిగా వెళ్ళడానికి అతని "జేబు" అంగీకరించదు. ఆయన ఉద్యోగంలో చేరినప్పటినుంచి 'అది' ఇలాంటి అనవసర ఖర్చులకి అభ్యంతరం చెప్తూనేవుంది. ఔను మరి! ఆ డబ్బులు వుంటే 'చిన్నాడి' పుస్తకానికేనా పని కొస్తాయి. తనతో పనిచేసే వాళ్ళంతా సైకిళ్ళ మీదో మరీ దూరమైతే బస్సుమీదో ఆఫీసుకొస్తూ వుంటారు. ఇన్నేళ్ళ సర్వీసులో ఒక సైకిలు కొనుక్కోలేకపోయేడు. ఎప్పటికప్పుడే సముద్ర తరంగాల్లా ఏవో ఖర్చులు... బస్సులో వద్దామంటే... అమ్మో... నెలకి 15 రూపాయలైనా అవుతుంది. అవుంటే కాంతానికి ఓ టానిక్కు సీసాయేనా వస్తుంది. "రోజల్లా చాకిరీయే పాపం, దానికి! రెస్టు తీసుకోమంటాడు డాక్టరు! గుమస్తాల పెళ్ళాలకి రెస్టులు, టానిక్కులు అందుకోలేని దూరంలో వుంటాయి" — అన్న విషయం డాక్టర్లకి తెలీదూ?... అబ్బే, తెలుసు! అలా అనడం వాళ్ళ వృత్తిధర్మం!" బస్సు మానుకుంటాడే కాని ఆ డబ్బులు టానిక్ కొనేదాక ఎక్కడాగుతాయి? ఏ కుట్టు క్లాసుకో కావాలని చిన్నమ్మాయి సరళ పట్టుకుపోతుంది. దాన్ని చూసి మూడోది రమ కూడా తయారవుతుంది 'నేనూ నేర్చుకుంటా' అంటూను.

ఎదిగిన కూతుళ్ళు, ఇటు పెళ్ళి చెయ్యక, అటు చదువూ చెప్పించకపోతే ఏం చేస్తారు ఇంట్లో కూర్చొని! మనిషన్నాక ఏదో వ్యాపకం... తను ఎవరి సరదాలు చంపలేదు. అందుకే తన అవసరాలు చంపుకుంటాడు. ఆలోచనలోపడి మెల్లిగా అడుగులు వేస్తూన్న సూర్యనారాయణగారి కాళ్ళకి ధర్మాసుపత్రి గేటు దగ్గర అనుకోకుండా బ్రేకు పడింది. అక్కడ పళ్ళ దుకాణంలో — బత్తాయిపళ్ళు, ఆపుల్స్, ద్రాక్ష... ఇంకా చాల రకాలు పెట్టేడు. ఆయనకి అప్రయత్నంగా తల్లి జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆవిడకి వారంలో నాలుగు రోజులు ఉపవాసాలూ లేకపోతే ఒక్క పొద్దు అనో వుంటూనే వుంటాయి — అలాటప్పుడు రోడ్డు చివర కిల్లీ కొట్లో — మాగిపోయి నల్లబడిపోయిన అరిటిపళ్ళే తెప్పించుకుంటుంది 'చిన్నాడి'చేత. ఆవిడకి ఇంత మంచి బత్తాయిపళ్ళు యీ జన్మలో కొని యివ్వగలడా తను! తన ప్రయత్నం లేకుండానే మరొకసారి చూసేరు ఆయన పళ్ళవేపు. రోజుకి రెండుసార్లు చొప్పున వాటిని చూస్తూనేవుంటారు ప్రతి రోజూ — అయితే ఆ చూడ్డంలో ఆతృతకాని, ఆనందంకాని వుండవు. ఏట్లో పడి కొట్టుకుపోతున్నవాడు, ఒడ్డునున్నవాడి చేతివేపు చూసే చూపుల్లాగా, నిస్సహాయంగా, నిస్పృహాగా వుంటాయి ఆయన చూపులుకూడా! వాడి ధర్మవాని — ఆ పళ్ళవాడు — చూడ్డానికి ఇంకా 'రేటు' పెట్టలేదు.

ఆలోచనలమధ్య నడుచుకుంటూ మార్కెట్లోకి ఎప్పుడు వచ్చాడో ఆయనకే తెలీదు! 'షో' కేసుల్లో మెరిసిపోతున్న జరీ చీరలు చూడగానే పండగకి రాబోతూన్న 'పెద్దమ్మాయి' జ్ఞాపకమొచ్చింది. క్రిందటిసారి పెట్టిన బట్టలు బాగు లేదని, అత్తవారింట్లో అందరూ సాధించేరుట అమ్మాయిని! అది వాళ్ళమ్మని సాధిస్తోంది ఉత్తరాల్లో!

సముద్రంలో పెద్దచేపలు చిన్నచేపల్ని మింగేస్తున్నట్టు, తన బుర్రలోని పెద్ద సమస్యలు

చిన్న చిన్న సమస్యల్ని మింగేస్తున్నాయి. పెండక్కి రాబోయే అమ్మాయి అల్లుళ్ల సమస్యముందు, అంతకు ముందున్న బెంగలన్నీ రూపు లేకుండా పోయేయి. ఒక్కొక్కసారి ఆఫీసుపనిలో ఉన్నప్పుడూ, ఇవే ఆలోచనలూ ఇవే సమస్యలు తన మనసులో, తెరవెనుక నీడల్లాగా మెదుల్తూనేవుంటాయి. ఆఫీసు మెట్లు దిగగానే అవి, తెర తీయగానే రంగంలోకి దూకిన నర్తకీమణుల్లాగా నిరభ్యంతరంగా నాట్యం చెయ్యడం మొదలుపెడ్తాయి తన మస్తిష్కంలో.

మనిషికి ఆలోచనాశక్తి అన్నది ఒక వరంగానే ప్రసాదించేడు భగవంతుడు -- కాని రాను రాను అదో పెద్ద శాపంలాగా తయారవుతోంది సూర్యనారాయణ గారిలాంటి అతి సామాన్యులకి.

* * *

భార్య యిచ్చిన, కాఫీ పోలికలున్న ద్రవాన్ని సేవించి అప్పడే వాలుకుర్చీలో మేనువాల్చి భగవద్గీత తను చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు సూర్యనారాయణగారు. మనసుని తాత్కాలికంగా శాంతింపజేసేది అదొక్కటే ఆయనకి ప్రపంచంలో. గుర్తుగాపెట్టిన పేజీలు తెరవబోతూవుంటే వెనక ఎవరో తచ్చాడుతూన్నట్టు అనిపించింది. 'పెద్దాడు' రామం! తనతో అవసర మున్నప్పడే అలా మొహమాటంగా తచ్చాడుతాడు తన కుర్చీ వెనకాల! వాడికేం కావాలో తనకి తెలుసు. తెలిసినా తను యివ్వలేడని వాడికీ తెలుసు. అయినా తనకి అడగక తప్పదు – వాడికి చెప్పకా తప్పదు! భగవద్గీత పక్కనపెట్టి బరువుగా నిట్టూర్చారు ఆయన 'ఏరా? ఎప్పుడు కట్టాలి డబ్బు!' కొడుకు మొహంలోకి చూసే శక్తి లేనట్టు పైకి చూస్తూ అడిగేరాయన తండ్రి మొహంలోకి చూసే ధైర్యం ఆ కొడుక్కీ లేదు! 'కనీసం రేపేనా కట్టకపోతే ఇంక ఆ ఉద్యోగానికి నీళ్లు వదులుకోవాల్సిందే నాన్నా!' ఎటో చూస్తూ జవాబు చెప్పేడు వాడు. 'ఔను! వాడు నాలుగు రోజుల క్రిందటే చెప్పేడు తనకి – రేపటిలోగా లంచం ఇవ్వగలిగితేనే ఆ ఉద్యోగం తన కొడుక్కి దొరుకుతుంది. అప్పటినుంచి ప్రయత్నిస్తూనే

'పోలియో'కి మందు కనుగొన్న వైద్యుడు!

పోలియో వ్యాధి నిరోధానికి వాక్సిన్ వుందేగాని, అది సోకిన తరువాత దానికి, యిప్పుడు అనులులో వున్న వైద్య పద్ధతులలో చికిత్స లేదు, మందు లేదు అన్నది ఎందరికో తెల్సును కాని గుడివాడ హోమియోపతి కాలేజీలో లెక్చరర్ అయిన హోమియోపతి వైద్య పట్టభద్రుడైన నలభైయ్యో పడిలో వున్న డా. తాళ్లూరు శివరామకృష్ణయ్య మాత్రం పోలియో "కరచిన" కాలైనా, చెయ్యైనా మళ్లీ కండ పట్టి మామూలుగా కదులాడేలాగ పని చేసే "మందు గొట్టాలు" తాను "హోమియోపతి" మూల పదార్థాలతో తయారుచేసేనని – నిర్ధారణగా చెబుతున్నారు

గుంటూరు జిల్లాలోని చిలకలూరిపేట, (విజయవాడకి 80 కిలోమీటర్లు సుమారు) అంత ప్రయాణ సౌకర్యంగాని, వసతి సౌకర్యంగాని వున్న వూరు కాదుగాని, అక్కడే గత 13 మాసాలుగా, యీ వైద్యుడు 'పోలియో కేంద్రం నిర్వహిస్తున్నారు. శనివారం రాత్రికి దేశంలోని చాలా దూర ప్రాంతాలనుంచి కూడా పోలియో వాత పడ్డ పిల్లల్ని తీసుకుని వందలకొలది తల్లిదండ్రులు ఆ వూరు చేరుకుంటారు ఆదివారం ఉదయం అక్కడే గల ఒక 'లాడ్జి' మొత్తం వో 'క్లినిక్'గా మారిపోతుంది– మూత్ర పరీక్ష, రక్త పరీక్ష, కేసు వివరాలు వయసు, పేరు మొదలైనవాటిని, నమోదు చేయడం యివన్నీ 'చక చక' జరిగిపోయాక, చిన్న గదిలో డా శివరామ క్రిష్ణయ్య, కాలు లేదా చెయ్యి, ఒక్కో కేసులో రెండూ సన్నబడిపోయిన లేదా మెలితిరిగిన – ఏడాది నుంచి పన్నెండేళ్లదాకా వయస్కులైన బాల బాలికల్ని పరీక్ష చేస్తారు. ఆ గదిలో దేవుడు పటాలు లేవు, బాబాల పటాలు లేవు, "మావో", "లెనిన్‌ల" బొమ్మలూ లేవు – 'యంత్రవతు'గా కేసును స్టడీ చేసి మందుల చీటీ యివ్వడమే డాక్టర్ రాత్రి ప్రొద్దుపోయేదాకా చేసే పని కేసు తీవ్రతనిబట్టి– "గొట్టాం మాత్రలు" మోతాదు మారుతుంది.. [వందకి పైబడి వుంటాయి కేసులు]

ఆరు మాసాల నుంచి వస్తున్నవాళ్లున్నారు, ఆరు వారాల క్రితంనుంచి మందు ప్రారంభించిన వాళ్లున్నారు – పత్యం మాంసాహారం కూడదు, గోంగూర, వంకాయ నిషిద్ధం .. అక్కడ వెయ్యికి పైగా కేసులు వాటి వివరాలు నమోదై వున్నాయి. "డొల్లగా వున్నచోట, పోలియో "తిని" వదిలిన ప్రాంతంలో "కండ పట్టడం" యీ మందు ప్రభావాన జరిగే గొప్ప పని" –

ఈ పోలియో మందుకు "ట్రేడు నేమ్" లేదు... షెడ్యూల్డు డ్రగ్‌గా దీన్ని షాపుల్లో అమ్మరు– డాక్టర్ శివరామక్రిష్ణయ్యగారు యీ 'ఫార్ములాని' తనే స్వయంగా తయారు చేశాడు 'పొళ్ల'ను, మందు తయారీ మొత్తాన్ని సొంతంగా చేసి, జిలాటిన్ గొట్టాల్లో ఎక్కించడానికి మాత్రం అసిస్టెంట్‌లకు యిస్తున్నాడు [మరి వేల సంఖ్యకి చేరుకుందిప్పుడు వీటి తయారీ] హైద్రాబాద్ "న్యూట్రిషనల్ రీసెర్చి కౌన్సిల్ నుంచి యిద్దరు వైద్యులు ఆమధ్య యీ 'మందు'ను కొన్ని శాంపిల్సు తీసుకుపోయారు – వారున్నూ, యీ కేంద్రం దర్శించిన పలువురు పత్రికలవాళ్లలాగే రోగులను అడ్డ ప్రశ్నలు, నిలువు ప్రశ్నలు ఎన్నో వేసి యిన్‌ఫర్మేషన్ తీసుకుపోయార"ని డాక్టర్‌గారు చెప్పారు...

శివరామక్రిష్ణయ్యగారు చిలకలూరిపేటకి దగ్గిరలో గల పల్లెటూరి రైతుబిడ్డ. పదహారేళ్ల దాకా, విద్యాభ్యాసానికే మొగ్గు చూపని అసలు సిసలు రైతుబిడ్డ – కాని అకస్మాత్తుగా దీర్ఘ వ్యాధులను నయంచేసే చిట్కాలు పట్టాలన్న

డాక్టర్ పరిశీలిస్తున్న ఒక కేసును ముఖ్యమంత్రి శ్రీ జలగం పరికిస్తున్న దృశ్యం

కుతూహలంతో బందరులో పి. యు సి. పూర్తిచేసి గుడివాడ హోమియో కళాశాలలో చేరాడు డాక్టరైనాడు, అతని నిరంతరాన్వేషణ ఉబ్బసం, పోలియో, బొల్లిలాంటి వాటికి విరుగుడు మందు చెయ్యాలన్న కుతూహలంతోనే ప్రారంభమైంది -- [అదంతా వేరే పెద్ద కథ]

"వో ఏణ్ణర్ధం క్రితం యీ పోలియో కాంబినేషన్ కుదిరింది దాన్ని వాడిచూసిన వాళ్లల్లో మరో ఇద్దరు అల్లోపతి వైద్యులున్నూ వున్నారు."

డా. శివరామక్రిష్ణయ్య యిప్పటికి రెండు వేల కేసులయినా, పోలియో కేసులు చూసి, యీ "మందు" వాడుతున్నారు నిర్ధారణగా యిది "పని చేస్తున్నదన్న నమ్మిక కలుగుతోంది" ఈ పోలియో కేంద్రం మరికొన్ని గ్రామాలకి కూడా విస్తరిస్తోంది కాని దీన్ని "సైంటిఫిగ్గా, సిస్టమేటిగ్గా, పేటంట్ డ్రగ్‌గా చేసి వారమంతా పని చేసే చికిత్సా కేంద్రాన్ని నిర్వహించే మార్గం మాత్రం అంతుపట్టడం లేదనిపిస్తోంది ఈ "వండర్" డ్రగ్‌కి 'ఏసిడ్ టెస్టులు' పెట్టి, యీ ఆవిష్కర్త అయిన వైద్యుడైన రైతుబిడ్డ 'పరిశోధనని' వైద్యశాస్త్రబద్ధం చేయడమో మానడమో త్వరితంగా జరగాలి దీనికి గవర్నమెంటు, శాస్త్రవేత్తలు కూడా ముందుకు వస్తే యీ శివరామక్రిష్ణయ్యగారు సహకరించరు అనడానికి అతని మాటలనుబట్టి చూడగా ఆస్కారం లేదు. చాలా సీదాసాదా మనిషిలా వున్నాడు

డా శివరామక్రిష్ణయ్య తన 'మందు' పోలియో సోకిన వెంటనే వాడితే "డామేజ్" తక్కువ అనీ, అది పోయిన తర్వాతనైతే "రికవరీ"కి ఎంతో ఎక్కువ "స్కోపు" వుందని, వాడిన అనుభవంమీద "క్లయిమ్" చేస్తున్నారు "బియాండ్ రీజనబుల్ డౌట్", యిది రుజువైతే, యింతకన్నా యిన్వెన్షన్" కోరగలమా ? –

డా శివరామక్రిష్ణయ్య కృషిమీద వైద్యవేత్తలు ప్రభుత్వం కూడా దృష్టి కేంద్రీకరించాలే తప్ప పత్రికా రచయితల "ఎండార్స్‌మెంట్" చాలదు కనుక – అది జరిగి అతన్ని సత్కరించడం జరగాలి.

-- [వీరాజీ]

తండ్రి మనసు

వున్నాడు. ఇదివరకు తనకు అప్పయిచ్చిన వాళ్లంతా స్వానుభవంమీద తెలుసుకున్నారు ఇకమీదట యివ్వ కూడదని ఇన్నాళ్లూ అంతో యింతో ఆసరాగా వుండేది పంటమీది డబ్బు! కాని వున్న పొలంకాస్తా అమ్మాయి పెళ్లికి అమ్మేయడంతో, పరిస్థితి మరీ అధ్వానంగా తయారయింది. తను రిటైరయేనాటికి పెద్దాడు చేతికందితే కొంత నయం. ప్రస్తుతం ఉద్యోగం కొనుక్కోందికి డబ్బో! డబ్బు! డబ్బు! ... అన్నిటికీ డబ్బు కావాలి — ఎలా? ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? ఏం చేస్తే వస్తుంది? తనని వేధిస్తున్న ప్రశ్నలకి జవాబులాగా ఆయన వెన్నుచరిచింది మధ్యాహ్నం ఆఫీసులో జరిగిన సంఘటన. వాడు — చాల పెద్ద మోతుబరిలాగా వున్నాడు— రెండుచేతుల వేళ్లకీ ఉంగరాలు మెరుస్తున్నాయి. తెల్లటి గ్లాస్కో పంచ, నల్లటి ఆకారం, గుబురుమీసాల వెనుక వికృతంగా కనిపిస్తున్న తియ్యని విషపునవ్వు! అటూ యిటూ ఓసారి చూసి, ఐదువేళ్లతో సూచిస్తూ 'ఏమంటావ్!' అన్నట్టూ కనుబొమ్మలెగరేశాడు ఎఱువుల పంపిణీ ఆఫీసులో పాతికేళ్లుగా పని చేస్తున్న తనకి యీ బాపతు వ్యవహారాలు, వ్యక్తులు అంటే బొత్తిగా కిట్టదు! చూసి చూడనట్టూ ఏవో ఫైల్సు వెతుకుతూ వుండిపోయేడు తను. అతను యీసారి టేబులుమీదకి వొంగి రహస్యం చెప్తున్నట్టూ 'మరో వంద కలుపుకోండి!' అన్నాడు. తన సంగతి యీ పెద్దమనిషికి తెలీదుకాబోలు! ప్రాణంపోయినా అలాంటి పని తను చెయ్యడు. అసలు తన వంశంలోనే లేదు యిలాంటి నీచపు అలవాటు! లంచం పుచ్చుకొనే వెధవబుద్ధి వుంటే యీవాడు యిలా వుండటమేం? మహారాజులా వుండును తన పని దర్జాగా! ఛీ! అలాంటి దర్జా బతుకు తన కెందుకు? యీ దరిద్రం యీ యిబ్బందులు ఒకరోజులో తీరేవికావు వాటికోసం తన నియమాన్ని బలిచెయ్యలేడు. 'వాడికి' యివన్నీ ఎలా చెప్తే అర్థమవుతుంది. ఆ పెద్దమనిషి అలాగే తన ముఖంలోకి చూస్తున్నాడు యింకా! జవాబుకోసం కాబోలు — తను 'ఊఁ' అంటే చాలు అన్నట్టూ చూస్తున్నాడు అసహనంగా. 'క్షమించండి! యిలాంటి వ్యవహారాలు నావలన జరిగేవికావు!' అంటూ యిబ్బందిగా సీట్లోంచి లేవబోయేడు తను అతని కరినమైన ముఖంలో నుదురు చిట్లించిన తీరు — తన తెలివితక్కువతనానికి విసుక్కుంటూన్నట్టూ వుంది గుబురుమీసాల వెనుక కనీకనబడని విషపు నవ్వులో "మడికట్టుకు కూర్చుంటే యీ రోజుల్లో బతకలేవు సుమా!" అన్న హెచ్చరిక, చేజారిన అవకాశం తిరిగిరాదు అన్న బెదరింపు వ్యక్తమవుతున్నాయి. స్థిరంగా నిలచిన ఆచూపుల్లో 'తప్పులేదు! అందరు చేస్తున్నదేగా!' అన్నట్టూ ధైర్యం నూరిపోస్తున్నట్టూ తోస్తోంది. తనలోని మార్పుకోసమా అన్నట్టూ అలాగే ఒక నిముషం మౌనంగా నిలబడ్డాడు అతనివేపు మరొకసారి చూస్తే — ఆ విషపునవ్వు తనని కాటువెయ్యక మానదు. ఆ చూపుల్లోని బెదరింపుకి తను లొంగిపోకమానడు ఆ కృత్రిమపు జాలిని కురిపించే చూపుల్లో, తను యిన్నాళ్ళుగా కాపాడుకుంటున్న తన వ్యక్తిత్వం ఓడిపోక తప్పదు. అందుకే తను దించిన తల మరి ఎత్తలేదు. 'అతను విసిగిపోయి, 'సరే! ... వెళ్తాను' అనడం విని అప్పుడు తల పైకెత్తి అటు చూసేడు. 'రేపు మళ్లీ కనబడు తాను' అంటూ అదోలా నవ్వి కనుబొమ్మ లెగరేసి వెళ్లిపోయేడు. 'రేపటిదాక టైమిచ్చాడన్నమాట ఆలోచించుకొనేందుకు' చిన్నగా నవ్వుకున్నాడు తను

కాని ఇప్పుడు నవ్వు రావటంలేదు ఆయనకి. "వాడు మళ్లీ రేపు వస్తాడు!" అన్న విషయం పదే పదే ఆయన మనసులో సుళ్లు తిరుగుతోంది. తను వాడి విషయంలో సహకరిస్తే దానికి ప్రతిఫలం...తన అవసరాన్ని తీరుస్తుంది. నిరంతరం వేధించే ఆర్థిక సమస్యలని పరిష్కరిస్తుంది. తను 'ఊఁ' అంటే యీ క్షణంలో తన యిబ్బందులన్నీ గట్టెక్కినట్టే! తను కాదంటే ఆ అదృష్టం మరొకడిది. తను మడికట్టుకొని కూర్చుంటే మాత్రం జరిగే అన్యాయాలు జరక్కుండా వుంటున్నాయా? న్యాయానికి యీ దేశంలో చోటులేక అది ఎప్పుడో చచ్చిపోయింది. తనలాంటి ఏ ఒకరిద్దరో తాపత్రయపడి దాన్ని బతికించాలనుకోడం అవివేకం. ఈ నీతీ, నియమం, తన కొడుకు నిరుద్యోగ సమస్యని తీరుస్తాయా? యీ న్యాయం, ధర్మం యీనాటి వరకట్న పిశాచాన్ని తరిమికొట్టగలవా? ఉహూఁ. . తను వాటిని బతకనిచ్చినన్నాళ్లూ అవి తనని చంపుకుతింటూనే వుంటాయి. తను గిరి గీసుకుని కూర్చున్నంతకాలం తన నీతి, నిజాయితీ తనని దుష్టశక్తుల్లాగా పీడిస్తూనేవున్నాయి. వీటినితప్పించుకుందికి ఒకటేదారి అది...అందరూ నడుస్తున్న దారే! మంచిమాటలు నాలుగు చెప్పి మనసుని జోకొట్టగలిగితే, నమ్ముకున్న ఆదర్శాలకి కాసేపు మత్తుమందు జల్లగలిగితే — ప్రాణంకన్న మిన్న అనుకొనే యీ వ్యక్తిత్వాన్ని కొన్ని క్షణాలపాటు మెడలు వంచగలిగితే — తనూ అందరిలాగే బతగ్గలడు. తనూ అందరిలాగా ఏ సమస్యలూ లేకుండా మగపిల్లలకి చదువులు, ఆడపిల్లలకి మంచి సంబంధాలు, కాంతానికి ఆరోగ్యం .. అమ్మకి మంచి ఒత్తాయిపళ్లూ .. తను హాయిగా కొత్త సైకిలుమీద ఆఫీసుకి .. పెద్దమ్మాయికి పండక్కి ... అబ్బ! తన చుట్టూ ఎంత అందమైన ప్రపంచం! కాని. కాని... యిది అలవాటులేని పనిగదూ! తన నియమానికి విరుద్ధమైన ఆలోచనకదూ! హృదయంలో ఏదో అసంతృప్తి! ఆదర్శాలను అమ్ముకోబోతూన్న బలహీనత ... వ్యక్తిత్వాన్ని చంపుకుంటూన్న చేతకానితనం తనని అంతరాంతరాల్లో దహించివేస్తూ వుంటే...అబ్బా! ఊహించుకుందికే అసహ్యంగా.. భరించలేనిదిగా ... తప్పదు! భరించాలి. అదే అలవాటవుతుంది. అందరికీ అంతే! మొదట్లో అలాగేవుంటుంది మరి! సుఖంగా బ్రతకాలంటే... తప్పదుమరి! అలవాటయిపోతే అంతా మామూ్మలే! సుఖంగా బ్రతకాలనుకుంటూ ఆదర్శాలను పట్టుకొని వ్రేలాడితే ఎలా? అబ్బే! ఇంక అవన్నీ మర్చిపోవాలి. తనకు కూడూ గుడ్డా పెట్టనివాటి గురించి యింత ఆలోచనెందుకు! ఇంతకీ . తను 'అందుకు' సిద్ధమైనట్టేనన్నమాట! ఏమో! అంతా అయోమయంగా వుంది తను . తను కూడా ... అందరిలాగే ... అందరిలో ఒకడుగా . కళ్లముందు కదులుతూన్న అందమైన కొత్త జీవితం — దాని వెనుక వికృతంగా వికటాట్టహాసం చేస్తున్న నగ్న సత్యం — ఒకదానితో ఒకటి పోటీ పడుతున్నాయి.

* * *

రోజంతా ఆఫీసు పనిలో మునిగిపోయిన సూర్యనారాయణగారు ఆరోజూ అదే సాయం సమయానికి బాహ్యప్రపంచంలో అడుగుపెట్టేరు సూర్యుడుకూడా తనలా అలసిపోయినా, దిగాలుగా దిగజారిపోతున్నట్టు అగుపించలేదు ఆయనకి ఆరోజు. పశ్చిమాద్రిని కుంకుమఛాయతో అలంకరించాలని హడావిడి పడుతున్నట్టూ అనిపించింది కారణం — రోజూలాగ ఉస్సురని బాధతో కాలినడకన రావడం ఆయన యీరోజున చాలమంది అదృష్టవంతుల్లాగే రిక్షాలో వెళ్తున్నారు ఇంటికి. ఈరోజు ఆయన 'జేబు' దేనికీ అభ్యంతరం చెప్పనంత బరువుగా వుంది ఐతే ఆయన ముఖం సంతోషంతో వెలిగిపోవడంలేదు. అలాగని బాధతో కృంగిపోనూ లేదు. లోకం తీరుని ఆకళింపు చేసుకున్న గంభీరత ఆయన ముఖంలో నిండివుంది. ఇప్పుడు ఆయన మనసులో ఏ ఆలోచనలులేవు. ఆదర్శాలు అంతకంటే లేవు. ఒకటే ధ్యేయం వెంటనే డబ్బుకట్టి కొడుక్కి ఉద్యోగం 'కొని'యివ్వాలి తను రిటైరు అయ్యేలోగా వాడు చేతికందాలి . తన జీవితం చక్కబడాలి.

ఇంటిముందు రిక్షా ఆగింది. సూర్యనారాయణగారు గబగబా గుమ్మంలో కాలుపెట్టేరు పక్కింటి పిన్నిగారు, ఎదురింటి బామ్మగారు ఈయన్ని చూస్తూనే పక్కకి తొలగి నించున్నారు ఇల్లంతా స్తబ్దుగా ... ఏదో భయంకరమైన నిశ్శబ్దం ఆవరించివుంది. ఎన్నడూ లేని యీరకమైన వాతావరణం ఆయన్ని ఉలిక్కిపడేలా చేసింది ఆయన భార్య కాంతం రోజూలాగా చిరునవ్వుతో ఎదురురాలేదు ఆవేళ పక్క గదిలోకి తొంగిచూసిన సూర్యనారాయణగార్కి అక్కడి దృశ్యం కలవరపెట్టింది. ఆయనకి ఏమీ అర్థంకాలేదు అక్కడ కాంతం గుమ్మానికి ఆనుకొని ముఖాన చెంగు కప్పుకొని ఏడుస్తోంది. మంచంలోంచి ముసిలావిడ, కోడల్ని ఓదారుస్తోందో, తిడుతోందో అర్థంకాని పద్ధతిలో సణుగుతోంది. ఆడపిల్లలిద్దరు తల్లి పక్కనే చేరి దిగులుగా చూస్తున్నారు ఆఖరివాడు, తల్లి ఏడుపు చూసేమో ... అల్లరి మర్చిపోయి ముడుచుకొని కూర్చున్నాడు ఓ మూల భర్తని చూడగానే ఆవిడ దుఃఖం మరింత ఎక్కువయింది గుప్పిట్లో దాచుకున్న కాగితం మడత తీసి ఆయన కందించింది అందుకొనేటప్పుడు ఆయన చేతులు వణికేయి. చూపులు అక్షరాలవెంట పరుగులెత్తాయి

"నాకోసం వెతకవద్దు! యీ పరిస్థితిలో నిరుద్యోగిగా బ్రతికే ధైర్యంలేక జీవితంనుండి తప్పుకుంటున్నా"

— మీ

రామం

"ఆదర్శాన్ని అమ్ముకున్నా, జీవితంలో ఓడిపోయిన వ్యక్తిని నేను!" అంటూ ఆయన మనసు రోదించింది